

Języki mniejszościowe oraz język regionalny

<http://jezyki-mniejszosci.pl/jm/jezyki-charakterystyka/lemkowski/9187,lemkowski.html>
2018-11-15, 10:23

łemkowski

Język łemkowski należy do grupy języków wschodniosłowiańskich, o cechach pogranicznych – z licznymi elementami zachodnio i południowosłowiańskimi, wpływami węgierskimi, rumuńskimi, ale też z zachowanymi komponentami cerkiewno-słowiańskimi. W dotychczasowych klasyfikacjach dialekty łemkowskie zaliczane były zazwyczaj do ukraińskich bądź rusińskich. W Polsce uznany za odrębny język.

łemkowski

Tradycja zapisu tekstów o cechach łemkowskich sięga XVI w. Pierwszy manifest odrębności języka łemkowskiego opublikowany został w 1871 r. Od roku 1911 zaczęto regularnie publikować w tym języku czasopisma i książki. Pisownia języka łemkowskiego oparta jest na stosowanym w językach wschodniosłowiańskich alfabecie cyrylicy (graždance) z pewnymi osobliwościami.

Współczesny standard języka łemkowskiego bazuje na procesach kodyfikacyjnych z okresu międzywojennego przyjmujących za normę formy dialektalne typowe dla środkowej łemkowszczyzny. Został usystematyzowany w Gramatyce języka łemkowskiego z 2000 r.

W okresie międzywojennym (1934-1938) nauczano w szkołach na łemkowszczyźnie w języku łemkowskim. Proces ten wznowiono w 1991 jako nauczanie języka łemkowskiego – ojczystego dla łemków – stanowiącego przedmiot dodatkowy w systemie szkolnym. Od 2001 r. nauczany jest również w formie specjalności filologicznej na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie.

Język łemkowski jest obecny w życiu publicznym, np.: na tablicach z dodatkowymi nazwami

[Pobierz alfabet](#)

А Б В Г Г Д Е Є Ж З І И
Ы Й К Л М Н О П Р С Т
У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ю Я Ъ
Ъ

miejsowości w gminach Gorlice oraz Uście Gorlickie, podręcznikach szkolnych, procesie dydaktycznym, publikacjach periodycznych (dwumiesięcznik „Бесіда”, roczniki „Лемківській Річник”, „Річник Руской Бурсы”), wydaniach książkowych (antologie literackie, zbiory bajek, tomy wspomnieniowe, seria „Biblioteka łemkowskiej klasyki”), w działaniach translatorskich (tłumaczeniach literatury pięknej, dokumentów urzędowych, materiałów dydaktycznych), łemkowskim życiu kulturalnym, a także w mediach: radiu internetowym Stowarzyszenia „Ruska Bursa” LEM.FM i Radiu LEMKO oraz na stronach internetowych (lemkowyna.net, lem.fm, lemkoland.com, strony stowarzyszeń łemkowskich). Dostępny jest w wersji elektronicznej jako internetowy kurs języka łemkowskiego. Język obecny jest także w życiu liturgicznym, pomocniczo używany jest w kościołach greckokatolickim i prawosławnym (dotychczas przetłumaczono fragmenty tekstów liturgicznych oraz wygłaszane są w nim kazania).

Najwięcej osób mówiących tym językiem mieszka obecnie na terenie województw: dolnośląskiego (w związku z wysiedleniami, które miały miejsce w 1947 r.) oraz małopolskiego (tradycyjne miejsce zamieszkania). Zgodnie z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 r. 6279 osób zadeklarowało posługiwanie się językiem łemkowskim w kontaktach domowych. Poza Polską występuje w środowisku wysiedleńców na Ukrainie i w środowiskach emigranckich, głównie USA i Kanady.

[Zainstaluj wtyczkę Flash](#), aby zobaczyć odtwarzacz.

Opublikowane przez: JSK Internet

Ostatnia zmiana: 26.06.2015 10.08.2015 JSK Internet

[Rejestr zmian](#)
